

[Hem](#) > ... > [Rättsliga Åtgärder](#) > [Rättshjälp](#) > Germany

Rättshjälp

Innehåll inlagt av

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Tyskland

1 Vilka kostnader uppstår vid en rättegång och vem måste som regel betalar dem?

Om du får råd och företräds av en advokat har denne rätt till ersättning för sitt arbete. Ersättningens storlek beror i hög grad på tvisteföremålets värde. Rättegångskostnader uppstår också om en talan väcks i domstol. Dessa inbegriper inte enbart domstolens avgifter och utgifter, utan även de kostnader som en part i behov av rättshjälp måste betala för att företa en handling som domstolen krävt eller som är nödvändiga för att vidta lämpliga rättsliga åtgärder eller försvara sig. En part som inte är i behov av rättshjälp måste i regel bära dessa kostnader. Om domstolen beslutar till fördel för den parten ersätts de av motparten.

2 Vad exakt är rättshjälp?

I Tyskland gör man skillnad mellan juridisk rådgivning (*Beratungshilfe*) och rättshjälp (*Prozesskostenhilfe*).

Juridisk rådgivning och ombud utanför domstolsförfaranden ges till personer som behöver det enligt lagen om juridisk rådgivning och ombud för personer med låga inkomster (*Gesetz über Rechtsberatung und Vertretung für Bürger mit geringem Einkommen [Beratungshilfegesetz]*).

För att delta i en rättsprocess kan rättshjälp beviljas i enlighet med rättshjälpsbestämmelserna.

3 Vilka krav måste uppfyllas för att man ska få rättshjälp?

Juridisk rådgivning eller rättshjälp beviljas om den person som är i behov av juridiska tjänster saknar tillräckliga medel på grund av sin personliga eller ekonomiska situation (behovsprövning) och inte har någon annan rimlig möjlighet att få bistånd (t.ex. försäkring som täcker advokatkostnader, råd från en hyresgästförening eller ett fackförbund).

Den avsedda åtgärden för att skydda personens rättigheter får dessutom inte vara grundlös. Om rättshjälp beviljas måste talan eller svaromålet ha tillräckliga utsikter till framgång. Den domstol som prövar ansökan om rättshjälp måste anse att sökanden har rätten på sin sida eller åtminstone har goda skäl, grundat på vederbörandes redogörelse av de faktiska omständigheterna och de tillgängliga handlingarna, och måste mot bakgrund av de faktiska omständigheterna vara övertygad om att sökanden kan bevisa sin sak. Om de rättsliga villkoren är uppfyllda har personen i fråga rätt till juridisk rådgivning eller rättshjälp.

4 Beviljas rättshjälp för alla typer av rättegångar?

I Tyskland gör man skillnad mellan juridisk rådgivning och rättshjälp (se fråga 2 ovan).

Juridisk rådgivning (som inbegriper råd och ibland tilldelning av ett ombud) beviljas i tvistemål, inklusive i arbetsrättsliga, förvaltningsrättsliga, författningsrättsliga och socialrättsliga ärenden. I brottmål och mål som rör förseelser ges endast råd. I mål där lagen i andra stater ska tillämpas beviljas juridisk rådgivning om de faktiska

omständigheterna i målet har anknytning till Tyskland. Ingen juridisk rådgivning beviljas i skattemål.

Rättshjälp beviljas för alla typer av tvistemål, rättsvårdsärenden och förfaranden inför en arbetsdomstol, förvaltningsdomstol, socialdomstol eller skattedomstol (*Arbeitsgericht, Verwaltungsgericht, Sozialgericht* eller *Finanzgericht*). Tilltalade i brottmål och gäldenärer i insolvensförfaranden får inte rättshjälp. Bestämmelserna om rättegångsbiträden som utses av domstol innehåller uttömmande specialregler för tilltalade i brottmål. Gäldenärer i ett insolvensförfarande kan få skjuta upp betalningen av kostnaderna för förfarandet, om de utöver ansökan om inledande av ett insolvensförfarande har ingett en ansökan om skuldsanering. Om det framstår som nödvändigt att företrädas av en advokat i sådana ärenden tilldelar konkursdomstolen, efter separat ansökan, gäldenären den advokat gäldenären själv väljer och som är villig att företräda honom eller henne.

5 Finns det särskilda förfaranden för nödsituationer

Det finns inga sådana särskilda förfaranden. De befintliga alternativen för att erhålla juridisk rådgivning och rättshjälp omfattar även nödsituationer.

6 Var finns ansökningsformulären för rättshjälp?

Ansökningsformulär för juridisk rådgivning och rättshjälp kan erhållas från distriktsdomstolar (*Amtsgerichten*) och från advokater.

7 Vilka handlingar ska bifogas en ansökan om rättshjälp?

De nödvändiga inkomstuppgifterna måste styrkas genom relevanta handlingar (t.ex. lönebesked eller för enskilda näringsidkare det senaste taxeringsbeskedet).

8 Var ska ansökan om rättshjälp lämnas in?

I Tyskland gör man skillnad mellan juridisk rådgivning och rättshjälp (se fråga 2 ovan).

Ansökan om juridisk rådgivning inges till den distriktsdomstol i vars domkrets den person som begär de juridiska tjänsterna har sin hemvist. Om personen saknar hemvist i Tyskland är distriktsdomstolen i den domkrets där behovet av juridiskt bistånd uppstod behörig. Det är även möjligt att vända sig direkt till en advokat för denna form av bistånd. I så fall ska ansökan inges till distriktsdomstolen i efterhand, inom fyra veckor.

En ansökan om rättshjälp ska inges till den domstol som prövar det mål som rättshjälpen begärs för eller den domstol som talan kommer att väckas vid. Den domstolen (och inte t.ex. en social myndighet) prövar ansökan och avgör huruvida kraven för att beviljas rättshjälp är uppfyllda.

9 Hur tar man reda på om man har rätt till rättshjälp?

Information om juridisk rådgivning och rättshjälp lämnas av distriktsdomstolar och advokater.

10 Vad bör jag göra om jag har rätt till rättshjälp?

Om du har rätt till juridisk rådgivning eller rättshjälp bör du fylla i motsvarande formulär, bifoga nödvändiga handlingar och inge samtliga handlingar till det organ som anges i punkt 8.

11 Vem väljer advokat om man har rätt till rättshjälp?

I Tyskland gör man skillnad mellan juridisk rådgivning och rättshjälp (se fråga 2 ovan).

En person som är i behov av juridiska tjänster kan erhålla juridisk rådgivning från en advokat som vederbörande själv väljer. I delstaterna Bremen och Hamburg erhålls juridisk rådgivning från centrum för juridisk rådgivning. Advokater är skyldiga att tillhandahålla juridisk rådgivning. En ansökan om denna form av juridiskt bistånd får endast nekas i särskilda fall och av särskilda skäl.

Även i samband med rättshjälp har du själv rätt att välja vilken advokat du vill anlita. Parten i målet ska anlita en advokat som är bemyndigad att företräda personen inför domstolen. Endast om den berörda parten inte kan hitta en advokat som är villig att företräda honom eller henne tilldelas personen en advokat av domstolens ordförande.

12 Täcker rättshjälpen alla rättegångskostnader?

I Tyskland gör man skillnad mellan juridisk rådgivning och rättshjälp (se fråga 2 ovan).

Advokater har rätt till ett arvode på 15 euro från den person som har fått juridisk rådgivning. Advokaten kan avstå från arvodet beroende på den berörda personens situation. Avtal om annan ersättning är ogiltiga. Advokaten erhåller resten av sin ersättning från staten.

Vid rättshjälp täcks alla kostnader för förfarandet, med undantag av kostnader som inte var nödvändiga för att skydda partens rättigheter. En part som är i behov av rättshjälp behöver inte betala några ytterligare kostnader.

13 Vem står för övriga kostnader, om man bara har rätt till begränsad rättshjälp?

Om villkoren för att beviljas rättshjälp är uppfyllda behöver parten i målet inte stå för några kostnader. Beviljandet av rättshjälp innebär att alla nödvändiga kostnader för förfarandet täcks. Om parten i målet får ekonomiska möjligheter att delvis betala rättegångskostnaderna är parten emellertid skyldig att genom delbetalningar helt eller delvis återbetala beloppet till staten. Den personliga och ekonomiska situationen kan ses över upp till fyra år efter det att förfarandet avslutats, och delbetalningar kan åläggas eller de befintliga delbetalningarnas belopp justeras. Det högsta antalet delbetalningar är 48.

Det är möjligt att rättshjälpen inte täcker alla delar av förfarandet (begränsad rättshjälp). I så fall begränsas rättshjälpen till den del för vilken den beviljades.

14 Omfattar rättshjälpen även överklaganden?

Beviljandet av rättshjälp behöver inte nödvändigtvis omfatta överklaganden. Rättshjälpen upphör när den domstol som prövar målet meddelar sitt slutliga avgörande. Det går dock att inge en ny ansökan om rättshjälp i överklagandeförfarandet. Ansvarig domstol bedömer om parten fortfarande är i behov av hjälp och om överklagandet inte är grundlöst och har utsikt till framgång. Bedömningen av om överklagandet har utsikt till framgång eller inte är grundlöst bortfaller om motparten har överklagat. Om dessa villkor är uppfyllda har parten rätt till rättshjälp.

15 Kan rättshjälpen dras in innan rättegången avslutas (eller till och med återkallas efter rättegångens slut)?

I Tyskland gör man skillnad mellan juridisk rådgivning och rättshjälp (se fråga 2 ovan).

Juridisk rådgivning kan återkallas om beviljandet grundades på falsk information från den part som ansökte om juridiska tjänster.

Rättshjälp kan endast återkallas i följande situationer:

1. Om rättshjälpen erhöles under falska förespeglingar grundat på felaktig information om tvisten.
2. Om felaktig information lades fram för att uppfylla de materiella villkoren för att beviljas rättshjälp och nödvändiga förklaringar inte lämnades.
3. Om den påstådda personliga och ekonomiska situation som ger rätt till rättshjälp inte föreligger.
4. Om personen ligger efter med sina delbetalningar.
5. Om personen inte anmäler en betydande förbättring av inkomsten eller andra ekonomiska förhållanden eller inte meddelar en ny adress.

16 Går det att överklaga ett avslag av en rättshjälpsansökan?

I Tyskland gör man skillnad mellan juridisk rådgivning och rättshjälp (se fråga 2 ovan).

Det är möjligt att inge ett omedelbart överklagande (*sofortige Beschwerde*) mot en distriktsdomstols avslag på en ansökan om juridisk rådgivning.

Om en ansökan om rättshjälp avslås kan sökanden inge ett omedelbart överklagande mot domstolsavgörandet inom en månad, om tvisteföremålets värde överstiger 600 euro. Om tvisteföremålets värde inte överstiger 600 euro är ett överklagande endast tillåtet om domstolen har avslagit ansökan om rättshjälp enbart på grund av kravet beträffande de personliga och ekonomiska omständigheterna.

17 Medför ansökan om rättshjälp att preskriptionstiden avbryts?

När man lämnar in en ansökan om rättshjälp suspenderas preskriptionstiden för den fordran som talan om fastställelse eller fullgörelse gäller och för vilken rättshjälp söks. Detta innebär att den tid under vilken preskriptionstiden är suspenderad inte räknas med vid beräkningen av preskriptionstiden. Den suspensiva effekten av att lämna in ansökan om rättshjälp uppstår endast om motparten direkt underrättas om ansökan. Om underrättelsen görs vid senare tillfälle suspenderas preskriptionstiden inte förrän den dag då motparten underrättas om ansökan om rättshjälp.

Läs mer på

https://www.bmj.de/SharedDocs/Publikationen/DE/Beratungs_PKH.html

Senaste uppdatering: 07/08/2025

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.